

د ظاهرشاه اساسي قانون

لومړی فصل

لومړۍ ماده: افغانستان یو اساسی، خپلواک، وحدت او نیمه امپریالی پاچاهي ده. په افغانستان کې ملي حاکمیت په ملت پورې اړه لري.

د افغانستان خلک ټول هغه اشخاص دي چې د قانون له حکمونو سره سم د افغانستان تابعیت لري.

دوهمه ماده: د افغانستان دین د اسلام سپیڅلی دین دی. دیني مراسم د حکومت لخوا د حنفي مذهب له مقرراتو سره سم ترسره کېږي.

درېمه ماده: د افغانستان په ژبو کې پښتو او دري رسمي ژبې دي.

څلورمه ماده: د افغانستان بیرغ د تور، سور او شین رنگونو له دريو ټوټو څخه جوړ دی، چې له عمودي پلوه له کی left څخه بڼې خوا ته په مساوي اندازو کې ایښودل شوي، د هر رنگ چوکۍ د هغې نیمايي اوږدوالي سره برابر د قربانۍ په مینځ کې. نښه او منبر سپین دی، دوه بیرغونه په کوچ کې نصب شوي او په دواړو خواو کې د غنمو دوه غوړونو سره محاصره شوي.

پنځمه ماده: د افغانستان پلازمېنه کابل دی.

دوهم فصل: پاچا

شپږمه ماده: په افغانستان کې پاچا د ملي حاکمیت استازیتوب کوي.

اوومه ماده: پاچا د اسلام د سپیڅلي دین د اصولو ملاتړی، د سیمې د خپلواکۍ او بشپړتیا ساتونکی، د اساسي قانون ساتونکی او د افغانستان د ملي یووالي مرکز دی.

اتمه ماده: پاچا باید د افغانستان تبعه، مسلمان او زور حنفي وي.

نهمه ماده: پاچا لاندې حقوق او دندې لري:

- د پوځ رهبري کول او پرېښودل.

- د جگړې اعلان او د لویې جرگې پرانستل.

- د لویې جرگې جوړول او پرانستل.

- د شورا د عادي ناستې پرانېستل.

- د شورا د فوق العاده ناستې جوړول او پرانستل.

- د شورا منحل کول او د بیا ټاکنو فرمان صادرول.

د تحلیل له نیتې څخه په دريو میاشتو کې بیا ټاکنې

شورا ترسره شوه.

- د قوانینو لاسلیک کول او د هغو تطبیق اعلانول.

- د تقنیني فرمانونو صادرول.

- د بین المللي تړونونو پای ته رسولو لپاره اسناد ورکول

د قانون له احکامو سره سم.

- د دولتونو ترمینځ تړونونه لاسلیک کول.

- د لومړي وزیر ټاکل او د هغه استعفا منل ، د لومړي وزیر په وړاندیز د وزیرانو ټاکل او د دوی استعفا منل.

- د مشرانو جرگې د غیر ټاکل شویو غړو ټاکل او د رییس ټاکل

دغه جرگه د غړو په گډون.

- د سترې محکمې د قاضي او غړو ټاکل.

- د قاضیانو ټاکل او تقاعد کول او د قانون له احکامو سره سم د لوړ پوړو چارواکو او چارواکو ټاکل او تقاعد.

- بهرنیو هیوادونو ته د افغانستان د سیاسي نمایندگیو د مشرانو ټاکل ، نړیوالو سازمانونو ته د افغانستان د استازو ټاکل او د بهرنیو سیاسي استازو د اعتبار منل.

- د اضطراري حالت اعلان کول او پای ته رسول.

- د سزا کمول او معاف کول.

لسمه ماده: سکه د پاچا په نوم وهل کیږي.

یوولسمه ماده: په خطبو کې ، د پاچا نوم ذکر شوی.

دولسمه ماده: بیچ د قانون له احکامو سره سم د پاچا لخوا ورکول کیږي.

دیارلسمه ماده: د سلطنت لگښتونه د دولت په بودیجه کې د سلطنت لگښتونو قانون سره سم ټاکل کیږي.

خوارلسمه ماده: په دې فصل کې ذکر شوي واکونه د دې اساسي قانون د احکامو لخوا ټاکل شوي حدود کې کارول کیږي.

پنځلسمه ماده: پاچا غیر مسؤلانه او مکلف دی ، او د شاهي کورنۍ د غړو ، حکومت او د سترې محکمې د غړو په شتون کې ، د دواړو شوراگانو له گډې ناستې مخکې راتلونکی حلف اخلي:

د خدای په نوم ، خورا مهربان ، خورا مهربان

د لوی خدای په نوم ، زه قسم خورم چې زما د اعمالو په کیف کې ، خدای تعالی حاضر دی ، د اسلام سپیڅلو اصولو ملاتړ وکړي ، د اساسي قانون ساتنه وکړي ، د هیواد خپلواکي ، د خاورې بشپړتیا ، قوانین د دولت او د خلکو حقوق. خدای دې د افغانستان د اساسي قانون له حکمونو سره سم حکومت وکړي او زما هڅې د افغانستان د خلکو سوکالی او پرمختګ لپاره وکاروي.

شپاړسمه ماده: د افغانستان پاچاهي د دې اساسي قانون له حکمونو سره سم د جلالتمآب محمد نادر شاه شهید کورنۍ ته سپارل کېږي.

اوولسمه ماده: هرکله چې پاچا استعفا کوي ، هغه باید د ولسي جرګې له رییس ، مشرانو جرګې ، لومړي وزیر ، لوی څارنوال او د محکمې له وزیر څخه جوړه شوې جرګې ته خبر ورکړي. د دې تایید نیتې څخه مؤثره گل کېږي.

اتلسمه ماده: د پاچا د استعفا یا مړینې په صورت کې ، سلطنت د هغه مشر زوی ته سپارل کېږي.

نولسمه ماده: هرکله چې پاچا مړ کېږي یا استعفا کوي او زوی نلري چې د پاچا کیدو وړ وي ، سلطنت د پاچا مشر ورور ته سپارل کېږي. دا به د هغه وروسته سمدستي موقعیت ولري او تر پای پورې به دوام وکړي. یو ورور ولری چې د پاچاهۍ وړ وي ، د پاچا جانشین به د جلالتمآب محمد نادر شاه شهید د زوی له پاتې کسانو څخه غوره شي. په دې حالت کې به پاچا غوره شي. لویه جرګه ، حکومت او د سترې محکمې غړي. د دې مجلس تصمیم د حاضر و غړو د رایو په اکثریت نیول کېږي او د پاچا په توګه د ټاکل شوي کس له رضایت وروسته نافذېږي. د پاچا جانشین د وایسرای محکمې د وزیر په توګه پیژندل کېږي.

شلمه ماده: کله چې پاچا غواړي بهر ته سفر وکړي یا څو کسان د خپل وکیل په توګه وټاکي. د دې اساسي قانون له حکمونو سره سم پلي کېږي.

لاندي اشخاص باید د وکیل په توګه ونه ټاکل شي:

- ستر رهبر.

- د ولسي جرګې مشر.

- د مشرانو جرګې رئیس.

- د قاضیانو فیصله.

یوویشتمه ماده: هرکله چې پاچا مړ شي او د هغه ځای ناستی شل کلن نه وي ، کله چې تاسو دې عمر ته ورسېږئ ، ملکه به د پاچا دفتر په غاړه واخلي. د جلالتمآب محمد نادر شاه شهید د زوی د ژوندي پاتې شویو څخه یو کس د وایسرای په توګه غوره کړ.

دوه ویشتمه ماده: هرکله چې پاچا استعفا ورکوي او د هغه ځای ناستی شل کلنۍ ته نه وي رسیدلی ، کله چې هغه ذکر شوي عمر ته ورسېږي ، په Article مه ماده کې ذکر شوی مجلس باید د جلالتمآب محمد د زوی له پاتې کسانو څخه یو وګړی وټاکي. نادر شاه شهید د وایسرای په توګه. غوره کوي.

درويشتمه ماده: وایسرای د دې اساسي قانون له حکمونو سره سم د سلطنت چارې پرمخ وړي.

که ملکه د پاچا وایسرای وي ، هغه به د حکومت سره په مشوره په دویمه فقره او نهمه ماده کې موجود واک وکاروي.

وایسرای ممکن د خپلې دندې په موده کې په نورو دندو کې دخپل نه وي. هغه څوک چې د دې اساسي قانون د and او icles مادو له مخې د وایسرای په توگه ټاکل شوی وي هیڅکله به د پاچا په توگه ونه ټاکل شي. د دې اساسي قانون د پاچا څپرکي تعدیل ندی شوی.

څلریشتمه ماده: د پاچا زوی ، لور ، ورور او خور ، او د دوی ودونه ، میرمنې ، ماشومان ، او د پاچا تره او نیکه شاهي کورنۍ تشکیلوي.

د شاهي کورنۍ لگښتونه د شاهي کورنۍ په بودیجه کې ټاکل کیږي سرلیکونه د شاهي کورنۍ لپاره ځانگړي شوي او د قانون له احکامو سره سم ټاکل شوي.

د شاهي کورنۍ غړي په سیاسي کوندونو کې دخپل ندي او راتلونکي دندې نه ترسره کوي

- لومړی وزیر یا وزارت.

- د شورا غړیتوب.

- د سترې محکمې غړیتوب.

د شاهي کورنۍ غړي د ژوند لپاره د شاهي کورنۍ غړو په توگه خپل دریځ ساتي.

دربیم څپرکی: د خلکو اساسي حقوق او دندې

پنځه ویشتمه ماده: د افغانستان ټول خلک د قانون په وړاندې له تبعیض او امتیاز پرته مساوي حقوق او دندې لري.

شپږویشتمه ماده: ازادي یو طبیعي بشري حق دی دا حق د نورو د آزادی او عامه گټو پرته چې د قانون له مخې تنظیمیږي نور هیڅ محدودیت نلري.

ازادي او انساني کرامت د نه زغملو وړ دی. دا جلاوالی نه مني. حکومت مکلف دی چې د انسان آزادی او وقار ته درناوی او ساتنه وکړي.

هیڅ عمل جرم نه گ Jexcept کیږي پرته لدې چې د هغه کمیسیون دمخه نافذ شوي قانون لاندې.

هیڅوک به د کوم عمل یا غفلت له امله چې د ملي یا نړیوال قانون له مخې جزایي جرم ندی رامینځته شوی ، د مجازات کیدو په وخت کې د کوم جزا جرم مجرم ونه گل شي.

هیڅوک به د هغه په محرمیت ، کورنۍ ، کور یا لیکو کې د خپل سري لاسوهنې تابع نشي ، او نه به د هغه په عزت او شهرت برید وکړي.

هیڅوک نشي توقیف کیدلی پرته د قضایه قوې سره د محکمې حکم او د قانون احکامو سره سم.

بې گناهی اصلي شرط دی ، تورن تر هغه وخته پورې بریالی کیږي چې وروستی پریکړه نه وي ورکړل شوې.

جرم یوه شخصي مسله ده.

د یو کس شکنجه کول جواز نلري ، هيڅوک نشي کولی یو سړی ځوروي يا امر وکړي حتی که هغه وغواړي ، نیول شوی ، توقیف شوی یا د بل چا څخه د حقیقت موندلو لپاره محکوم شوی وي.

د هغه سزا ټاکل چې د انساني کرامت خلاف وي د جواز وړ نده. د تورن یا بل چا څخه د نه خوښې له مخې ترلاسه شوي بیانونه د اعتبار وړ ندي. "هرڅوک حق لري چې محکمې ته حاضر وکیل ولري."

د یو چا پور بل ته د پور ورکول نشي کولی د پور ورکونکي ازادې له پامه وغورځوي یا محدود کړي.

هر افغان حق لري چې د خپل حکومت په هره برخه کې سفر وکړي او استوګنځي ترلاسه کړي پرته لدې چې د قانون لخوا منع شوي سیمو کې ، او هر افغان حق لري د قانون سره سم له افغانستان څخه بهر سفر او بیرته راستون شي.

هيڅ افغان په افغانستان کې دننه او يا له افغانستان څخه بهر نه شړل کېږي.

اوپوښتمه ماده: هيڅ افغان د جرم په تور بهرني حکومت ته نه سپارل کېږي.

اته وپوښتمه ماده: شخصي کورونه د نه تطبيق وړ دي. د حکومت په ګډون هيڅوک نشي کولی د اوسیدونکي یا مجاز محکمې له اجازې پرته د شخص کور ته ننوځي یا معاینه کړي ، پرته لدې چې په قانون کې مشخص شوي قضیې او طریقې پرته.

د څرګند جرم په صورت کې ، مسؤل افسر ممکن د محکمې له مخکیني اجازې پرته شخصي کور ته ننوځي یا معاینه کړي.

نه وپوښتمه ماده: د یو شخص ملکیت د نه منلو وړ دی د هرچا ملکیت ممکن د قانون له حکم او د محکمې له پریکړې پرته ضبط نشي.

هيڅوک نشي کولی د ملکیت له اخیستو یا نیولو څخه منع شي ، پرته لدې چې د قانون له مخې چمتو شوي ، د عامه ګټو خوندي کولو لپاره د ملکیت استملاک په طریقه.

د شخصي شتمنیو تفتیش او اعلان یوازې د قانون له مخې ترسره کېږي. په افغانستان کې بهرني اتباع او اتباع حق نلري د ملکیت ملکیت ولري. د بهرنیو هیوادونو سیاسي نمایندګیو ته د املاکو پلور د پراکسي او نړیوالو ادارو ته چې د افغانستان حکومت یې غړی دی د حکومت په رضایت سره اجازه لري.

دیرشمه ماده: د افرادو د مخابراتو ازادې او محرمیت ، که په لیکلي ب telephone ، د تلیفون له لارې ، تیلیګراف یا بل ډول ، د نه منلو وړ وي. په عاجل قضیو کې لکه څنګه چې د قانون لخوا تعریف شوي ، مسؤل افسر ممکن د محکمې مخکیني اجازې پرته مخابرات معاینه کړي. وویل شوی افسر مکلف دی د قانون له مخې ټاکل شوي مودې کې د تفتیش وروسته د محکمې پریکړه ترلاسه کړي.

یو دیرشمه ماده: د بیان آزادي د نه منلو وړ ده.

هر افغان حق لري چې د قانون له مخې د وینا ، لیکنې ، انځورونو او داسې نورو له لارې خپل نظر څرګند کړي.

هر افغان حق لري ، له قانون سره سم ، پرته له دې چې دولتي چارواکو ته یې وسپاري مواد خپاره کړي.

د مطبوعاتو د جوړولو او د مطبوعاتو د خپرولو اجازه یوازې د قانون له حکمونو سره سم د افغانستان د حکومت اتباعو ته ورکول کېږي.

د عامه راډيو او تلويزيون ليردونكي رامينځته كول او چلول د حكومت مسؤليت دى.

دوه دېرشمه ماده: د افغانستان اتباع حق لري د مادي او معنوي اهدافو د ترلاسه كولو لپاره د نفوسو د قانون له احكامو سره سم سياسي گوندونه رامينځته كړي. قانون ، په دې شرط چې:

- د گوند د فعاليتونو هدف او هغه نظريات چې د گوندونو جوړول پر اساس دي بايد په دې اساسي قانون كې د ارزښتونو سره په ټكر كې نه وي.

2- د گوند تنظيم او مالي سرچينې بايد عامه وي.

هغه گوند چې د قانون له احكامو سره سم جوړ شوى وي د قانوني اساساتو او د سترې محكمې له پريكړې پرته تحليل كيدى نشي.

دېرې دېرشمه ماده: هر هغه څوك چې پرته له كومې ځانگې څخه رنځ وړي د تاوان حق لري او كولى شي د ترلاسه كولو لپاره يې محكمه كې دعوى وكړي.

حكومت ممكن د قضاوت پرته قانون مطالعه نكړي ، پرته لدې چې د قانون لخوا مشخص شوي قضيو كې.

څلوردېرشمه ماده: بڼوونه او روزنه د ټولو افغانانو حق دى او د افغانستان د حكومت او اتباعو له خوا وړيا وركول كېږي. د تعليم مستقيم او نظارت كول.

لومړني زده كړې د ټولو ماشومانو لپاره په هغه ځايونو كې لازمي دي چېرې چې تجهيزات د حكومت لخوا چمتو كېږي.

د لوړو او عمومي زده كړو تاسيس كول او اداره كول د حكومت يوازينى حق او دنده ده. له دې سيمې بهر ، افغان وگړي حق لري چې خصوصي او د سواد زده كړې بڼوونځي تاسيس كړي.

د نصاب د جوړولو شرايط او په داسې بڼوونځيو كې د زده كړې شرايط د قانون له مخې تنظيمېږي. حكومت كولى شي بهرني اشخاصو ته اجازه وركړي چې د قانون له احكامو سره سم خصوصي بڼوونځي جوړ كړي.

پنځه دېرشمه ماده: حكومت مكلف دى چې د پښتو ملي ژبې د ودې او پياوړتيا لپاره يو اغيزمن پروگرام جوړ او پلي كړي.

شپږ دېرشمه ماده: حكومت بايد له خپل ټول توان څخه په متوازن ډول د ټولو افغانانو لپاره د ناروغيو د مخنيوي او درملنې متوازن لارې چارې برابرې كړي.

اووه دېرشمه ماده: كار د هر افغان حق او دنده ده چې د پلي كولو واک لري.

د افغانستان اتباع د وړتيا له مخې او د قانون له احكامو سره سم د دولت خدمت ته داخليږي ، او د دندې او مسلك انتخاب د قانون لخوا ټاكل شوي شرايطو كې وړيا دى.

اجباري كار كول ، حتى كه دا د حكومت لپاره هم وي ، اجازه نلري.

په اجباري كار باندې بنديز د هغو قوانينو پلي كول نه منع كوي چې د عامه گټو خوندي كولو لپاره د ډله ايز عمل تنظيم كولو لپاره نافذ شوي.

اته دېرشمه ماده: هر افغان مكلف دى چې حكومت ته ماليه او محصول وركړي ، او د قانون له حكم پرته هيڅ محصول يا

مالیه نه وضع کیږي. د بهرنیانو قضیه هم پلي کیږي.

نهه دیرشمه ماده: د وطن دفاع د ټولو افغان وگړو مقدسه دنده ده.

خلوینبتمه ماده: دا د افغانستان د ټولو خلکو دنده ده چې د اساسي قانون احکام تعقیب کړي ، شاه ته وفادار او درناوی وکړي ، د قوانینو اطاعت وکړي ، د عامه نظم او خونديتوب څارنه وکړي ، د وطن گټو ساتنه وکړي او په ملي ژوند کې برخه اخیستل.

خلورم څپرکی: شورا

41 ماده: د افغانستان شورا د خپلو خلکو د ارادې څرگندونه ده او د خلکو استازیتوب کوي. د افغانستان خلک د شورا له لارې د هیواد په سیاسي ژوند کې دخپل دي. د شورا هر غړی ، پداسې حال کې چې له یوې ټاکلې حوزې څخه ټاکل کیږي ، د افغانستان عامه گټې د هغه د قضاوت په سر کې ځای لري.

42 ماده: شورا دوه کورونه لري: ولسي جرگه او مشرانو جرگه.

43 ماده: د ولسي جرگې غړي د قانون له حکمونو سره سم د آزادو ، عمومي ، پټو او مستقیمو انتخاباتو له لارې د خلکو له خوا ټاکل کیږي. د دې هدف لپاره افغانستان په حوزو ویشل کیږي. یو وکیل د هرې حوزې څخه ټاکل کیږي. هغه نوماند چې د قانون له احکامو سره سم په خپله حوزه کې دیرې رایې ترلاسه کړي د وکیل په توگه پیژندل کیږي.

44 ماده: د ولسي جرگې غړي د څلورو کلونو لپاره ټاکل کیږي ، چې یوه تقنیني دوره ده.

45 ماده: د مشرانو جرگې غړي په لاندې ترتیب سره ټاکل کیږي.

1- د غرو دریمه برخه ، د پوه او تجربه لرونکو خلکو په گډون ، د پنځو کلونو لپاره د پاچا لخوا ټاکل کیږي.

2. د غرو دوه پر دریمه برخه په راتلونکي اساس ټاکل کیږي.

(الف) هره ولایتي جرگه له خپلو غړو څخه یو تن د دريو کلونو لپاره د مشرانو جرگې د غړي په توگه ټاکي.

(ب) د هر ولایت اوسیدونکي د آزادو ، عامه ، پټو او مستقیمو ټاکنو له لارې یو کس د څلورو کلونو لپاره مشرانو جرگې ته ټاکي.

46 ماده: د رای ورکوونکو شرایط د ټاکنو په قانون کې ټاکل کیږي.

1. د ټاکنې یا ټاکنې له نیتې څخه لږ تر لږه لس کاله مخکې د افغانستان د حکومت تابعیت ترلاسه کړی وي.

2. د دې اساسي قانون له نافذیدو وروسته د محکمې لخوا له سیاسي حقوقو څخه بې برخې شوي نه یاست.

- په لوستلو او لیکلو پوه شئ.

4. د ولسي جرگې غړي باید د ټاکنو په وخت کې پنځه ویشت کلنۍ ته رسیدلي وي او د مشرانو جرگې غړي باید د ټاکلو یا ټاکنو په وخت کې دېرش کلنۍ ته رسیدلي وي.

اووه څلوینبتمه ماده: د حکومت مشر ، غړي ، د قضایه قوې چارواکي او د اردو غړي ، افسران او نور اداري کارمندان نشي کولی د دوی د دورې پرمهال شورا ته وټاکل شي یا وټاکل شي.

47 ماده: هیخوک نشی کولی په ورته وخت کې د دواړو جرگو غری وی.

48 ماده: د دې اساسي قانون له حکمونو سره سم ، ټاکنې د قانون له حکمونو سره سم ترسره کیږي.

49 ماده: په هره جرگه کې د غړیتوب اسناد پخپله د جرگې لخوا تایید کیږي.

د اسنادو د تایید طریقه په هره جرگه کې د دندو په اصولو کې ټاکل کیږي.

50 ماده: د شورا هیخ غری د هغه د نظر یا نظر لپاره چې د شورا دننه یا بهر د خپلو دندو په ترسره کولو کې څرگند شوی محاکمه نشي.

هرکله چې د شورا غری په جرم تورن شي ، مسؤل افسر باید جرگې ته خبر ورکړي چې تورن غری دی ، او وروسته له دې چې یاده جرگه د غړو دوه پر دریمه برخه اجازه ورکړي ، تورن محاکمه کیدی شي. د هغه اجازه د غړو دوه پر دریمه اکثریت ته بیرته راوړي.

د ښکاره جرمونو په صورت کې ، مسؤل افسر کولی شي تورن د جرگې له اجازې پرته چې هغه غری دی محاکمه او ونیسي. اړونده جرگې ته خبر ورکړئ او که یاده جرگه اجازه ورکړي ، تورن نیول کیدی شي. پریکړه جوړ شوی دی.

51 ماده: د شورا غړي ممکن په کوم بل اشغال کې دخپل نه وي.

دا حکم په زراعت او نورو آزادو دندو باندې نه پلي کیږي.

52 ماده: د شورا د غړو لپاره مناسب معاش د قانون له احکامو سره سم ټاکل کیږي.

53 ماده: د شورا هر غری حق لري چې د داخلي دندو د اصولو سره سم د بحث لاندې موضوع په اړونده جرگه کې خپل نظر څرگند کړي.

ترتیب کوونکی: سبحان الله ذهین

وتساپ نمبر: 0783412756

نوټ: نوره برخه په فارسي ژبه باندې ده

ماده پنجاه و پنجم: هر دو جرگه در وقت واحد به صورت جداگانه اجلاس می کنند. مشرانو جرگه می تواند برای مطالعه طرح بودجه دولت در مدت تعطیل ولسی جرگه جلسه فوق العاده خود را دایر کند.

در موقعی که دوره تقنینیه یا اجلاس سالانه از طرف پادشاه افتتاح می گردد جلسه مشترك هر دو جرگه دایر می شود.

ماده پنجاه و ششم: حکومت می تواند در جلسات هر يك از دو جرگه اشتراك ورزد. هر جرگه می تواند حضور رئیس یا اعضای حکومت را در جلسه خود مطالبه کند.

ماده پنجاه و هفتم: مباحثه جلسات در هر دو جرگه علنی می باشد. مگر اینك رئیس حکومت، رئیس جرگه یا اقالا" ده نفر از اعضا سری بودن آن را در خواست نماید و جرگه این در خواست را بپذیرد. جرگه می تواند با اکثریت دو ثلث اعضا مباحثه ای را که سزی صورت گرفته دو باره علنی بسازد. جریان مباحثه هر دو جرگه ثبت می گردد.

هیچ کس نمی تواند عنفا به مقرر شورا داخل شود، متخلفین مطابق به احکام قانون مجازات می شوند.

ماده پنجاه و هشتم: جز در موردی که حکم آن صریحا" در این قانون اساسی ذکر گردیده تصمیم هر جرگه با اکثریت اعضای حاضر اتخاذ می‌گردد.

ماده پنجاه و نهم: هر جرگه در هر سال يك اجلاس عادی دایر می‌کند که به تاریخ بیست و دوم میزان آغاز می‌گردد و تعداد اجلاس سالان توسط قانون تزئید شده می‌تواند. در این صورت تاریخ آغاز اجلاس و مدت آن توسط قانون تنظیم می‌گردد.

مدت کار هر جرگه در هر سال هفت ماه است در صورت ایجاب کار هر جرگه می‌تواند این مدت را تمدید نماید در هنگام تعطیل، به امر پادشاه، در خواست حکومت یا رئیس یکی از دو جرگه یا يك خمس از اعضای آن اجلاس فوق العاده شورا دایر می‌شود.

جلسه فوق العاده توسط فرمان پادشاهی که بعد از مشوره با رؤسای دو جرگه صدور می‌یابد ختم می‌گردد.

ماده شصتم: رئیس مشرانو جرگه از بین اعضای این از طرف پادشاه تعیین می‌شود.

ولسی جرگه از بین اعضای خود يك نفر نایب اول رئیس، يك نفر نایب دوم رئیس، يك نفر منشی و يك نفر نایب منشی انتخاب می‌کند.

اشخاص فوق هیأت اداری جرگه را تشکیل می‌دهند.

هیأت اداری ولسی جرگه در آغاز دوره تقنینیه انتخاب می‌شود. نایبان رئیس، منشی و نایب منشی مشرانو جرگه در آغاز اجلاس سالانه برای مدت يك سال انتخاب می‌گردند.

رئیس هر جرگه مباحثه جرگه مذکور را اداره می‌نماید و برای برقراری نظم و امنیت در مقرر جرگه تدابیر لازم اتخاذ می‌کند، سایر وظایف رئیس در اصول وظایف داخلی تعیین می‌گردد.

در غیاب رئیس نایب اول و در غیاب نایب اول نایب دوم وظیفه رئیس را اجرا می‌کند.

منشی هر جرگه مباحثات آن را ثبت می‌کند و از امور دارالانشای جرگه سرپرستی می‌نماید. در غیاب منشی نایب منشی وظیفه او را اجرا می‌کند.

ماده شصت و یکم: هر جرگه برای مطالعه دقیق و مفصل موضوعات مورد بحث بر طبق احکام اصول وظایف داخلی، انجمنهای تعیین می‌نماید

ماده شصت و دوم: هر جرگه اصول وظایف داخلی خود را وضع می‌نماید.

ماده شصت و سوم: شورا می‌تواند به امر پادشاه منحل شود.

انحلال شورا در حالت مندرج ماده یکصد و بیست یکم حتمی است.

انحلال شورا شامل اعضای غیر انتخابی مشرانو جرگه نیز می‌باشد.

ماده شصت و چهارم: شورا برای تنظیم امور حیاتی افغانستان مطابق به احکام این قانون اساسی، قوانین وضع می‌کند. هیچ قانون نمی‌تواند مناقض اساسات دین مقدس اسلام و دیگر ارزشهای مندرج این قانون اساسی باشد.

تصدیق معاهدات بین الدول، فرستادن قطعات اردوی افغانستان به خارج، اعطای امتیازات دارای اهمیت در اقتصاد ملی به

شمول ا نحصار اجازه نشر پول و اخذ قرضه از صلاحیت شورا می باشند.

امتیازاتی که اعطای آن از صلاحیت شورا می باشد توسط قانون تعیین می گردد.

ماده شصت و پنجم: حکومت نزد ولسی جرگه مسؤول می باشد.

ماده شصت و ششم: اعضای ولسی جرگه می توانند از حکومت استیضاح نمایند مباحثه در مورد توضیحی که از طرف حکومت داده می شود به تصمیم جرگه منوط می باشد.

ماده شصت و هفتم: اعضای شورا می توانند از صدر اعظم یا وزرا در موضوعات معین سؤال بنمایند اشخاصی که از آنها سؤال به عمل آمده مکلفند جواب شفوی یا تحریری بدهند. این جواب مورد مباحثه قرار نمی گیرد.

ماده شصت و هشتم: ولسی جرگه صلاحیت دارد به پیشنهاد يك ثلث از اعضای خود جهت تحقیق و مطالعه اعمال حکومت و اجرا ات اداره، انجمن تعیین نماید.

ترکیب و طرز العمل انجمن در اصول وظایف داخلی تثبیت می گردد.

ماده شصت و نهم: به استثنای حالاتی ك برای آن طرز عمل خاصی در این قانون اساسی تصریح گردیده قانون عبارت است از مصوبه موافق هر دو جرگه که به توشیح پادشاه رسیده باشد در ساحه ای که چنین مصوبه موجود نباشد قانون عبارت است از احکم فقه حنفی شریعت اسلام.

ماده هفتادم: پیشنهاد وضع قانون از طرف حکومت یا اعضای شورا و در ساحه تنظیم امور قضایی از طرف ستره محکمه صورت گرفته می تواند.

ماده هفتاد و یکم: پیشنهاد وضع قانون از طرف حکومت یا ستره محکمه به هر يك از دو جرگه تقدیم شده می تواند. پیشنهاد وضع قانون در مورد بودجه امور مالی تنا از طرف حکومت صورت می گیرد.

ماده هفتاد و دوم: هر گاه پیشنهاد وضع قانون از طرف اعضای یکی از دو جرگه صورت بگیرد بعد از تأیید ده نفر از اعضای جرگه ای که پیشنهاد به آن ارائه شده در فهرست کار داخل می گردد.

هر گاه پیشنهاد وضع قانون حاوی تکلیف جدید یا تنقیض در عایدات دولت باشد به شرطی در فهرست کار داخل می شود که در متن پیشنهاد مدرک جبران پیش بینی شده باشد این حکم به پیشنهاد وضع قانون از طرف ستره محکمه تطبیق نمی شود.

ماده هفتاد و سوم: وقتی پیشنهاد وضع قانون در فهرست کار یکی از دو جرگه داخل گردید، نخست به انجمن مربوط محول می گردد و بعد از آنکه انجمن نظر خود را در باره آن ابراز کرد طرح قانون با نظریه انجمن در جرگه قرائت می شود، بحث روی آن صورت می گیرد، بعداً" در مورد هر ماده رأی گرفته می شود و سپس طرح بار دوم قرائت شده در باره رد یا تصویب آن به صورت يك کل رأی گرفته می شود.

ماده هفتاد و چهارم: هر گاه تصویب يك جرگه از طرف جرگه دیگر رد شود برای حل اختلاف هیأت مختلط به تعداد مساوی از اعضای هر دو جرگه مطابق به احکام قانون دایر می گردد. فیصله هیأت بعد از توشیح پادشاه نافذ شمرده می شود. در صورتی که هیأت مختلط نتواند اختلاف نظر را رفع کند تصویب رد شده به حساب می رود. هر گاه تصویب از طرف ولسی جرگه به عمل آمده باشد دوره تقنینیه جدید ولسی جرگه می توانند آن را به اکثریت آرای اعضا تصویب کند. این تصویب بدون ارائه به مشرانو جرگه بعد از توشیح پادشاه نافذ شمرده می شود.

هر گاه اختلاف دو جرگه در مورد طرح قوانین مالی باشد در صورتی که هیأت مختلط به حل این موفق نشود، ولسی جرگه می تواند در اجلاس ما عبد طرح مذکور را با اکثریت آرای اعضا تصویب نماید، طرح بدون ارائه به مشرانو جرگه بعد

از توشیح پادشاه قانونی شمرده می‌شود.

ماده هفتاد و پنجم: بودجه دولت از طریق مشرانو جرگه و توأم با نظریه مشورتی آن به ولسی جرگه تقدیم می‌شود. رئیس ولسی جرگه بودجه و نظریات مشرانو جرگه را به انجمن مربوط تفویض می‌کند بعد بودجه با نظریات انجمن مربوط در ولسی جرگه مطالعه می‌شود و در باره آن تصمیم اتخاذ می‌گردد، این تصمیم بدون ارائه به مشرانو جرگه بعد از توشیح پادشاه نافذ شمرده می‌شود. این حکم در مورد مذکرات ولسی جرگه راجع به پلان انکشافی حکومت نیز تطبیق می‌گردد هرگاه نظر به عللی تصویب بودجه قبل از آغاز سال مالی صورت نگیرد تا تصویب بودجه سال جدید بودجه سال گذشته تطبیق می‌شود. حکومت مکلف است اقلاً "یک ماه قبل از تقدیم طرح بودجه حساب قطعی بودجه یک سال قبل را به ولسی جرگه تقدیم کند.

ماده هفتاد و ششم: هرگاه مشرانو جرگه فیصله خود را در مورد مصوبه ولسی جرگه در خلال مدت شش ماه از تاریخ وصول آن صادر نکند مصوبه مذکور قبول شده به شمار می‌رود. در سنجش این مدت دوره تعطیل به حساب گرفته می‌شود.

ماده هفتاد و هفتم: در هنگام تعطیل یا انحلال شورا حکومت می‌تواند در ساحه مذکور فقره اول ما

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**